

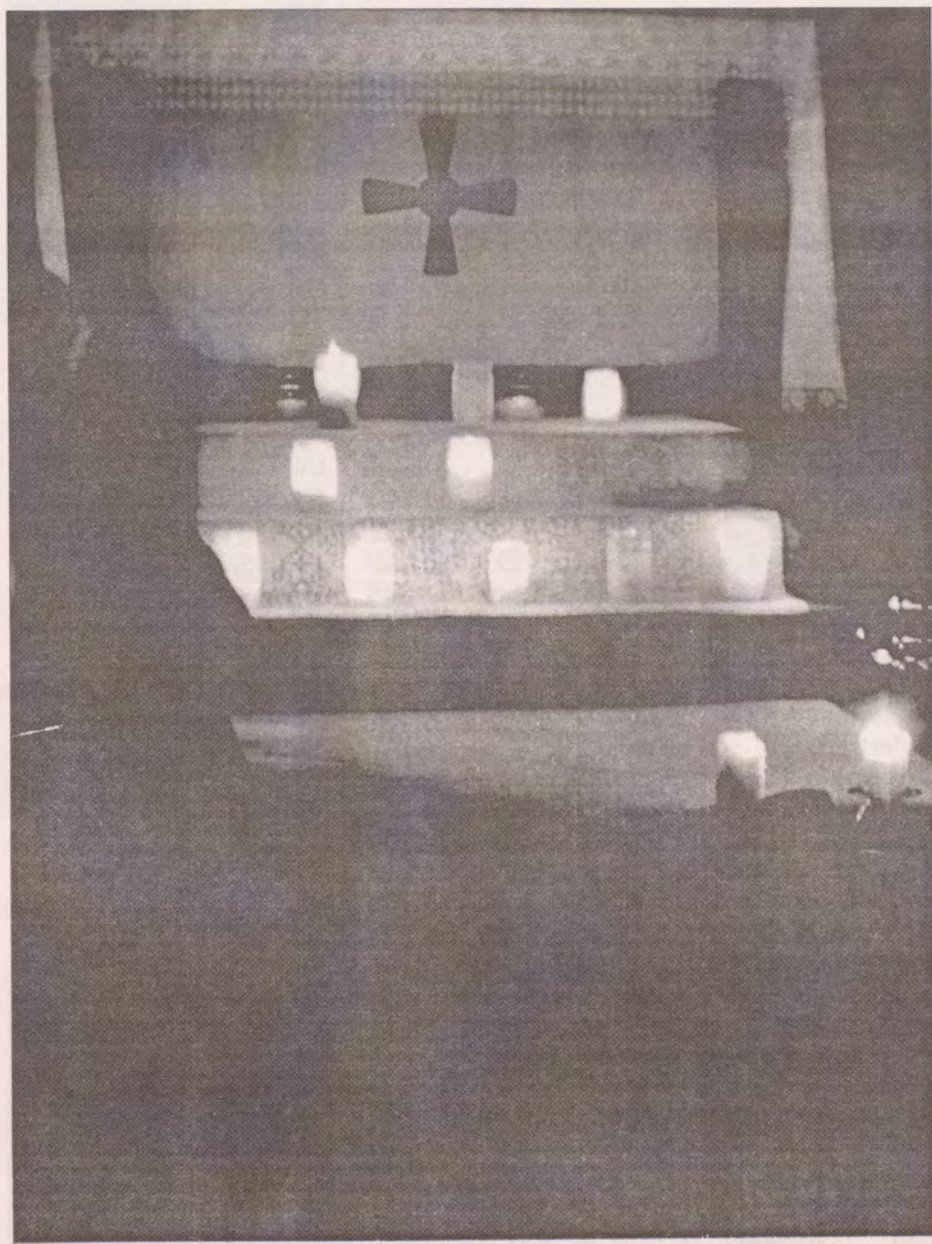
ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník II / Číslo 11

listopad 1997

Cena : 6,- Kč

Když mne někdo poprosí, abych na něj počkal, tak počkám. Když mne někdo požádá, abych mu skočil do lékárny pro lék a vidím, že to potřebuje, tak tam skočím. Když můžu vyhrát velkou částku peněz, tak hned soutěžím. Když mohu při minimálních požadavcích "ztráty" snad hodinky (cesta do kostela a na hřbitov) zachránit nesmrtelnou duši, která má nesmírnou hodnotu, tak...

(z duchovního slova na straně 3)

Z obsahu:

Dny Bible 1997
(str. 2)

Odpustky?
(str. 3)

XVI. setkání
mládeže v Oseku
(str. 4 - 5)

Řeckokatolíci v naší
diecézi - Chomutov
(str. 10 - 11)

Litoměřický biskup
Antonín Weber
(str. 12)

Laik v liturgii
(str. 14)

Co je Společenství
Blahoslavenství?
(str. 16)

Příležitosti v Gruzii - Dny Bible 1997

V Gruzii neexistuje žádné křesťanské nakladatelství, jako je tomu u nás. Nenajdeme tam ani jedno křesťanské knihkupectví. Navzdory sedmdesátileté ateistické výchově tam však křesťanské církve žijí a postupně se v nové společenské a politické situaci probouzejí k novému životu.

Gruzie je tradičně křesťanskou zemí, i když po staletí žije v obklopení, a tím i mnohdy v ohrožení různými muslimskými skupinami. Křesťanství tam přišlo ze sousední Arménie v r. 330. První překlady evangelií a žalmů pocházejí už z pátého

první, že Bible není obyčejná kniha, kterou lze volně překládat. Překladatelé musí být věrni původnímu významu a současně užívat svůj mateřský jazyk v plném rozsahu. To vyžaduje všechny rozumové schopnosti překladatelů, ale i duchovní inspiraci.

Druhým velkým problémem je, že se pokoušíme vytvořit nový překlad jako alternativu k překladu starému, který má v naší zemi staletou úctu. Liturgický text překládali naši světci už v 10. a 11. století.

Nový zákon v novém překladu už v minulém roce vyšel, na

mají své problémy v oblasti náboženské literatury, a proto i své očekávání, že jim biblická společnost bude sloužit.

Česká biblická společnost zve i letos všechny církve, aby v podzimních měsících uspořádaly ve svých sborech Den Bible, při kterém by se informovaly o životě křesťanů v Gruzii a také jejich misijní práci finančně podpořily. Dnes není velký problém za pomoci jiných biblických společností Bible v zahraničí vytisknout a do Gruzie přivést. Mnohem větším problémem je Bible po Gruzii rozvézt, zvláště do odlehlých horských oblastí.

Kolegové z Gruzínské biblické společnosti by nejvíce potřebovali nějaký vhodný terénní vůz. Rozvázeli by nejen Bible, ale i jinou křesťanskou literaturu, kterou si jednotlivé církve samy tisknou. Biblická společnost tak má velkou příležitost sloužit všem církvím a zvat křesťany ze všech církví ke spolupráci při šíření zvěsti evangelia ve své zemi.

Na pomoc Gruzínské biblické společnosti můžete finančně přispět buď složenkou na naši adresu: Česká biblická společnost, Soukenická 15, 110 00 Praha 1, nebo převodem na náš účet u KB, č. 743040-011/0100, var. symbol 400.

J. Lukl

století a jsou střeženy jako drahocenné národní poklady v Institutu gruzínských rukopisů v Tbilisi. Měl jsem tu výsadu, že při návštěvě institutu mi trezor otevřeli a tyto vzácné knihy a svitky jsem si mohl prohlédnout z blízka.

Pravoslavná církev je tam tradičně hlavní a největší křesťanskou církví. Necelých 60% Gruzínů se dodnes hlásí k této církvi. Všechny ostatní denominace tvoří zhruba 2%. Přes 20% je muslimů, zbytek obyvatel se nehlásí k žádnému náboženství.

I když Bible byla donedávna v pravoslavné církvi především knihou liturgickou, užívanou knězem při bohoslužbách, situace se dnes v Gruzii pozvolna mění. V r. 1978 svolal katolikos, patriarcha celé Gruzie, Ilja II., schůzi překladatelů z několika církví, aby se dohodli na překládání Bible do současné gruzínštiny. Nebyl to vůbec snadný úkol. Profesor Zurab Kiknadze, vedoucí tohoto projektu, objasňuje svůj postoj: "Měli jsme dvě hlavní obavy:

Starém zákoně se ještě pracuje a měl by být dokončen do tří let. Celá Bible ve starém překladu se tiskne v Moskvě a dodnes ji používají ve všech církvích.

Gruzínská biblická společnost byla založena na počátku roku 1996 a spolupracuje v ní všech pět křesťanských církví. Je členkou celosvětové rodiny Spojených biblických společností. Snaží se rozvíjet práci ve všech hlavních oblastech: v překládání, tisku i šíření Bible ve své zemi. V současné době má tři zaměstnance na plný úvazek a řadu dobrovolných spolupracovníků.

Biblická společnost připravuje k vydání krásnou Biblickou encyklopedii (překlad z angličtiny) a ilustrovanou Bibli pro děti. Dostanou se u nich koupit Bible i v mnoha jiných jazycích, také biblické texty v původních jazycích, které nabízejí především studentům bohosloveckých škol.

Při své nedávné návštěvě Gruzie jsem postupně hovořil se zástupci čtyř církví. Všechny

Gratulace

Dne 8. listopadu oslaví náš otec biskup své 71. narozeniny. Také redakce Zdislavy se připojuje ke všem gratulantům a přeje mnoho sil a Boží milosti do další služby v čele naší diecéze.

Z diáře otce biskupa

- 5.11. Praha - oslava 650. výročí Teologické fakulty Univerzity Karlovy
- 8.11. 10,00 - Terežín, znovuvysvěcení kostela
- 15.11. 9,00 - Příbram, Svata Hora, poutní mše svatá
- 16.11. 16,00 - Chřibská, biřmování
- 18.11. Brno, vernisáž výstavy
- 22.11. 15,00 - Litoměřice, znovuvysvěcení kostela sv. Vojtěcha
- 23.11. 10,00 - Litoměřice, katedrála sv. Štěpána, mše sv. na slavnost Krista Krále
- 16,00 - Praha, zakončení svatovojtěžského roku

Zdislava - měsíčník litoměřické diecéze

Vydává s církevním schválením litoměřického biskupství Římskokatolická farnost,

Janov nad Nisou 41, 468 11, tel./fax. 0428/380 015

e-mail: lubos.ruta@telecom.cz

Řídí redakční rada, šéfredaktor Luboš Růta.

Grafická spolupráce: Jan Hrubý

Tiskne: GLOS Semily

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

Distribuce: redakce - roční předplatné 100,- Kč včetně poštovného, při hromadných objednávkách sleva

Registrace: MK ČR 7397

ISSN 1211-3042

Ročník II., číslo 11

Datum vydání: 9.11.1997

(uzávěrka příštího čísla 13.11.)

Cena: 6,- Kč

Podávání novinových zásilek bylo povoleno Českou poštou, s.p. OZSeč v Ústí nad Labem, č.j. P/1 - 3892/95 ze dne 18.12.1995

Milí čtenáři, chtěl bych vám za všechny, kdo pro vás měsíčník Zdislava připravují poděkovat za přízeň, kterou mu zachováte už po dva roky jeho existence. Vstupujeme do třetího ročníku a s ním bude spojena nutná změna. Po celé dva roky se nám dařilo držet cenu Zdislavy na šesti korunách. Nepřehlédnutelným faktem však je neustálé zvyšování cen. Netýká se to jen potravin, elektřiny či nájmů, ale také papíru, tiskařských prací a poštovního. Víceméně všechny časopisy i deníky za minulá dva roky podražily. Nevyhneme se tomu bohužel ani my. Věříme, že dvoukorunové zvýšení na 8 Kč za výtisk je pro každého z Vás zvládnutelné - vždyť za rok je to pouhých 24 Kč navíc. Abychom Vám za zvýšení ceny mohli také nabídnout nějaké zlepšení, rozhodli jsme se, že dvakrát do roka vyjde Zdislava v rozšířeném vydání se zajímavou přílohou a lepší se také grafická úprava uvnitř měsíčníku.

Věříme, že tuto změnu přijmete s pochopením a podpoříte i v dalším roce vydávání našeho společného zpravodaje, který si za uplynulá dva roky - jak jsme přesvědčení - získal pevné místo v životě naší diecéze.

Luboš Růta
šéfredaktor

Odpustky? Odpustky!

Přiblížil se podzim a sním také čas, kdy pamatujeme v církvi více na naše zemřelé. Navštěvujeme hroby, které zdobíme květinami, zapalujeme svíčky a také se za naše zemřelé modlíme. Ty dvě první věci jsou dobré, správné, ale ta třetí je nejdůležitější pro spásu duší našich zemřelých. V těchto dnech také slyšíme častěji slovo "odpustky".

Nejen v minulosti, ale i dnes se při vyslovení tohoto slova vybaví mnoha lidem středověk s prodáváním tzv. "odpustků". Bylo to určité zneužití pravomoci odpouštět hříchy. Lidé si mohli "koupit" odpuštění "dopředu". Těžko můžeme z dnešního pohledu plně pochopit důvod tohoto konání, který může být lidská slabost nebo i polopravda. Nám však jde o to, když je církev nabízí, abychom pochopili jejich skutečný smysl a význam dnes a podle toho se zachovali.

Nejprve si vůbec řekněme, jak chápe "odpustek" církev dnes: Odpustek znamená, že se před Bohem odpouští časné tresty za hříchy, jejichž vina byla zahlazena. Je to odpuštění, které náležitě připravený věřící získává za určitých podmínek zásahem církve, jež jako služebnice vykoupení autoritativně rozděljuje a používá pokladu zadoostiučinění Krista a svatých. (KKC 1471)

Abychom pochopili tuto nauku a tuto církevní praxi, je třeba si uvědomit, že hřích má dvojí následek. Těžký hřích nás zbavuje společenství s Bohem, a tím nás činí neschopnými dosáhnout věčného života, být zbaven věčného života se nazývá "věčný trest" za hřích. Na druhé straně každý hřích, i všední vyvolává zhoubné lpění na tvorech, které musí být odčiněno, buď zde na zemi, nebo po smrti, ve stavu, jenž se nazývá očistec. Toto očišťování zbavuje toho, co se nazývá "časný trest"

za hřích. Tyto dva tresty nelze pojímat jako nějaký druh pomsty, kterou Bůh postihuje hříšníka zvenčí, nýbrž jako důsledky vyplývající ze samé podstaty hříchu. Obrácení, jež pochází z vroucí lásky, můžeme dosáhnout naprostého očištění hříšníka, takže už nezůstává žádný trest. (KKC 1472)

Při svátosti smíření nám Bůh odpouští nejen naši vinu, ale zároveň také věčné tresty trvalého odloučení a část časných trestů. Zbytek časných trestů odčiňujeme zbožným životem, sebeovládáním a jinými dobrými skutky. Všichni patří k Božímu lidu, tvoří velkou rodinu Božích dětí. A protože žádné narušení vztahů v rodině nezůstává bez vlivu na ostatní členy, snažili se křesťané vždy odčiňovat nejen vlastní, ale i cizí hříchy.

Protože skutky lásky a milosrdenství poskytují nejpůsobivější svědectví křesťanského života, apoštolská formace by měla také vést k prokazování těchto skutků, takže věřící by se mohli od dětství učit mít soucit se svými bratry a být velkorysí při pomoci potřebným. (Dekret o apoštolátu laiků na II. vatikánském koncilu č. 31)

Zkusme to více pochopit na příkladu: Chlapec rozbije okno. Je to špatná věc. Jde ke svátosti smíření, je mu odpuštěna vina, ale... okno zůstává stále rozbité. I když je bez hříchu v této konkrétní věci, má ještě určitý dluh (časné tresty) vůči tomu, koho svým skutkem poškodil. A právě tyto "dluhy" jsou předmětem odpustků.

My máme na základě církevního rozhodnutí moc pomoci těm duším, které jsou bez moci se vlastním přičiněním dostat z očistce do Boží přítomnosti, do nebe.

Nemůžeme napravovat konkrétní věci po lidech, kteří žili v minulosti, anebo nejsme schopni tyto věci poznat. Ale

právě skrze splnění podmínek k získání odpustků, které nám církev nabízí, jakoby "bereme" z pokladu církve: dobro vykonané Kristem, Pannou Marií a svatými a "dáváme" - skrze splnění podmínek těm, kteří to potřebují k tomu, aby se jim "zkrátila nebo zanikla" doba čekání na nekonečné prožívání Boží přítomnosti.

Odpustek je částečný nebo plnomocný podle toho, zda částečně nebo úplně osvobozuje od časného trestu za hříchy. Odpustky mohou být přivlastněny živým nebo zesnulým. (KKC 1471)

Odpustky je schopen získat křesťan, který není vyloučen z církve, je ve stavu milosti posvěcující (bez těžkého hříchu), zároveň se vyžaduje alespoň všeobecný úmysl získat odpustky a vykonání úkonů v určené době a předepsaným způsobem. Plnomocné odpustky může získat každý pouze jednou denně

A co dodat? Když mne někdo poprosí, abych na něj počkal, tak počkám. Když mne někdo požádá, abych mu skočil do lékárny pro lék a vidím, že to potřebuje, tak tam skočím. Když můžu vyhrát velkou částku peněz, tak hned soutěžím. Když mohu při minimálních požadavcích "ztráty" snad hodinky (cesta do kostela a na hřbitov) zachránit nesmrtelnou duši, která má nesmírnou hodnotu, tak...

-PAF-

Možnosti pro získání plnomocných odpustků (ve dnech 1. - 8.11.)

1. možnost (1. a 2. 11.) - podmínky: svátost smíření, svatě přijímání, modlitba na úmysl Sv. otce, při návštěvě kostela Otčenáš a Vyznání víry

2. možnost (1. - 8. 11.) - podmínky: svátost smíření, svatě přijímání, modlitba na úmysl Sv. otce, při návštěvě hřbitova modlitba za zemřelé

Jak obstálo XVI. setkání mládeže?

Poté, co se za předchozím diecézním setkáním zvedla vlna otázek a polemik, bylo 16. setkání konané v pátek a v sobotu 10. a 11. října první příležitostí, kdy jsme se mohli dočkat odpovědi. Co se ukázalo?

Místem konání byl tentokrát cisterciácký klášter v Oseku. Tam se sjeli účastníci, mezi nimiž bylo nápadně mnoho žáků ze základních škol, už v pátek, aby se zúčastnili lampiónového průvodu. Nepředstavujte si jej jako bezzubou zábavu pro malé děti. Průvod procházel městem za (tlumeného, byl večer) zpěvu křesťanských písní, což bylo jasné přiznání se k víře před místními obyvateli. Možná, že to pro některé účastníky průvodu byla první příležitost k takovému svědectví. Průvod skončil ve farním kostele krátkou modlitbou. Po návratu do kláštera jsme u táboráku povečeřeli a zazpívali si a šli spát.

Ranní program začal v devět hodin v kostele. Domnívám se, že pořádání diecézních setkání v kostelech má vedle výhody dostupnosti místa konání i několik nevýhod. K nim patří především nutnost přizpůsobit program prostředí kostela, ve kterém se setkání odehrává, a dále zima a nepohodlí, které snižují pozornost účastníků, kteří pak nedokáží sledovat celý program a odcházejí (na druhou stranu samotný program není tolik důležitý pro úspěch setkání jako ochota účastníků setkat se s druhými, což se děje především mimo hlavní program).

Setkání zahájil otec biskup Josef společně s opatem kláštera P. Bernardem Thebesem. Náš hostitel nám vylíčil minulost, přítomnost i budoucnost kláštera, ve kterém jsme se nacházeli. Zdálo by se, že dva mniši, kteří v současnosti v klášteře žijí, nemohou oživit tak ohromný areál staveb, který byl dlouho zanedbáván. Avšak již nyní se začíná klášter probouzet a jeho budoucnost je hlavně v Božích rukou. Do nich jsme byli v tu chvíli jistě odevdání i my a naše setkání.

Úvodní "telefonický" rozhovor moderátorů naznačil to, co již bylo v tomto článku zmíně-

Otec biskup Josef a opat Bernhard na "pódium" před účastníky XVI. setkání mládeže

no, tedy že úspěch setkání závisí na jeho účastnících více než na samotném programu. Následovaly nezbytné organizační pokyny a na řadu přišla scénka oseckého společenství volně podle Járy Cimrmana a českých dějin.

Katechezi na téma setkání (stejně jako v Paříži, "Mistře, kde bydlíš? Pojďte a uvidíte.") přednesl otec biskup. Protože se do nás začínala pouštět zima, protáhli jsme se poté při několika ukazovacích písničkách a se zájmem jsme očekávali, co předvedou studenti z bohosloveckého konviktu ve své představení scéně. Dočkali jsme se s nadsázkou podané reportáže ze života "konvikťáků", která nám jej ukázala z jeho světlých i stinných stránek. Ačkoliv se osazenstvo konviktu každý rok úplně mění, je obdivuhodné, jak vyrovnané výkony každoročně při diecézních setkáních podává. Je také potřeba poděkovat diecézní kapele, která ochotně a na úrovni doplňuje program písničkami.

Do konce dopoledního programu ještě zbývala téměř hodina a připravený program rychle ubýval, protože na poslední chvíli několik společenství odřeklo své příspěvky do programu. Narychlo proto byla režii uvedena řečnická soutěž. Všichni účastníci setkání se mlčky rozdělili do dvanácti skupinek podle měsíců narození a vybrali si zástupce, který měl vysvětlit, proč právě ten "jeho" měsíc je v roce nejhezčí. Po vyslechnutí všech argumentů jsme usoudili, že nejlepší je, když se měsíce pravidelně střídají, a s tím jsme přešli k poslední části dopoledne, polední modlitbě breviáře a Andělu Páně. Od opata Bernarda se nám ještě dostalo poučení o smyslu a uspořádání liturgie hodin, kterou se sedmkrát denně a jednou v noci mniši cisterciáckého řádu modlí. Ozdobné chórové lavice jsou při tom podle opatových slov jejich pracovištěm.

Následující přestávka na oběd mohla být mnohostranně využita podle představ každého účast-

níka, pro ty zvědavé byla připravena prohlídka kláštera s výkladem. Před třetí hodinou začal odpolední program ve skupinách. Podle mého názoru je skupinový program dobré zařazovat, i když je náročnější na organizaci a shánění animátorů skupin. Přece jenom je zde možnost volby a lidé v menší skupině dokáží být více otevření. Záleží ovšem na volbě témat, která se v jednotlivých skupinách probírají.

Tentokrát se vytvořilo pět skupin s tématy řeholní povolání, modlitba, církev na Ukrajině a v Rusku, sekty a neformální skupina účastníků setkání v Paříži. Těžko lze na stránkách časopisu rozebírat klady a zápory každé z nich. V každé skupině se jistě našel někdo, kdo byl zklamán, stejně jako každá z nich někomu zcela vyhovovala.

Tradičním završením a rozloučením s těmi, kteří nezůstávali až do večera, byla mše svatá z následující neděle sloužená otcem biskupem Josefem, opa-

tem Bernardem Thebesem a dalšími kněžimi z naší diecéze. Bonbónkem pro vytrvalé mohl být "taneční večer" pořádaný na úplný závěr setkání.

Pokusme se zodpovědět otázky, které byly po minulém setkání vzneseny. Pro koho vlastně jsou setkání pořádána, co by mělo být jejich náplní a jaký je jejich význam?

Jistě nemůžeme očekávat, že vysokoškolák odejde ze setkání s pocitem, že "to bylo to pravé pro něj". Účastníci tohoto setkání byli především středoškoláci, ale (podstatně více než dříve) se ho účastnili i žáci vyšších tříd základních škol. To signalizuje potěšující fakt, že mládež nestárne, ale objevuje se nová. Podle mapy, do které přichází zaznamenávali razítky místo, odkud přijeli, lze soudit, že velká většina z nich pochází z větších měst a že přijeli s nějakým společenstvím. Doba, kdy hlavním smyslem setkání bylo poznat, že nejsme se svou vírou osamoceni, už asi končí a jednotlivá společenství spíše na setkáních udržují své styky

lizovat, Písmo svaté v každodenním životě, Spolupráce s duchovním správcem a pomoc farnosti, Víra, rodiče a škola apod., a ve skupinkách s pomocí animátora hledat jejich řešení při zapojení všech jejich členů? Tím by se charakter setkání změnil z "estrádního" na "pracovní", zvláště pro ty, kteří by o to měli zájem, zatímco pro mladší nebo pro ty, kteří by raději dělali něco jiného, by bylo třeba připravit oddechová témata (výtvarná činnost, soutěže a hry, ...), která by rozvíjela osobnost.

U tohoto setkání bych rád ocenil celý páteční program, zvláště ale lampiónový průvod, který byl nejen pěkným zážitkem, ale i formou svědectví o naší víře. Dobré bylo také letné seznámení s klášterním životem, které probíhalo vlastně po celou dobu naší přítomnosti v Oseku. Určitě bylo přínosem, že otec biskup byl přítomen na setkání po celou dobu sobotního programu. Čas strávený s mládeží bude jistě záročen do budoucna důvěrou mládeže

Záběr z jedné ze scének

s ostatními společenstvími z diecéze.

Posledním "diecézkům" bylo vyčítáno, že se staly jakousi přehlídkou toho, co které společenství umí a s čím se předvede na jevišti. K odvrácení této tendence může pomoci například skupinový program s vhodně zvolenými tématy. Co například předložit otázku "S jakými problémy se naše společenství potýká a jak je řeší", Jak evange-

k tomu, kdo o ni má zájem a kdo se jí věnuje.

Ačkoliv hlavní sobotní program nepřinesl nějakou novou koncepci, zmíněné klady tohoto setkání by se mohly, pokud na ně bude navázáno, stát základem nové formy diecézních setkání naší diecéze. Je jisté, že větší část práce ještě čeká na to, až bude udělána.

Jan Macek, moderátor DSM

Přečtěte si...

Mám před sebou čtveřici malých, útlých knížek, překrásně ilustrovaných, velice pěkně vypravených. Vydalo je Karmelitánské nakladatelství. První z nich se jmenuje "Moudrost žalmů". Jsou v ní uspořádány citáty ze žalmů v liturgickém překladu ThDr Václava Bognera pod třiceti záhlavími, takže umožňují po celý měsíc denní meditaci žalmů.

Druhá má název "Moudrost Ježíšova" a přináší souhrnné výbor z nejkrásnějších a nejpozoruhodnějších výroků Spasitelových, vybraných z evangelíí, rovněž v překladu dr. V. Bognera.

Dalo by se říci, že další kniha, "Moudrost Keltů", vznikla jako odezva na zvýšený módní zájem o Kelty. Tato kratičká antologie keltské moudrosti napomáhá znovuobjevovat člověku tajemství Boha, a to jak ve všedních, tak i ve zvláštních životních situacích. I tato knížka je uspořádána tak, že poskytuje možnost každodenní meditace po celý měsíc.

Poslední z této čtveřice knih, "Moudrost Juliany z Norwiche", obsahuje výbor z knihy Zjevení Boží lásky jedné z nejznámějších a nejoblíbenějších anglických mystiček. I tato kniha svým uspořádáním může posloužit po celý měsíc ke každodenní meditaci nad vybranými texty. Jak jsem již uvedl, knížky jsou velice vkusně upraveny, bohatě ilustrovány, jsou vytištěny a svázané v Singapuru a cena jednotlivých svazků je 95,- Kč. Jistě mohou udělat radost jako dárek pod stromeček.

Reinhard Abeln, Anton Kner, Modlit se člověk naučí jen modlitbou, Karmelitánské nakladatelství 1997, 39,- Kč

Říká se, že modlitba je jakousi lidskou prapotápkou. Není snad žádná situace v životě člověka, která by se

nemohla stát modlitbou, rozhovorem s Bohem. Chce to jen otevřít dveře a přijmout podanou ruku Boží. Knížka úvah známé a populární dvojice německých autorů je takovou skromnou pomocí při pokusu svěřit se Pánu a zkoušet to s ním každý den znovu.

Raniero Cantalamessa, Sestra smrt, Karmelitánské nakladatelství 1997, 39,- Kč

Jedinou jistotou v lidském životě je smrt a vůbec nepomůže, snaží-li se člověk zahalovat ji mlčením. Tím, že Boží Syn ji vzal na sebe, dostala novou tvář a křesťan nemusí mít z ní strach, protože poznal, že smrt je jenom prahem do nového domova. Je to již osmá kniha, kterou od tohoto autora karmelitáni vydali.

Zdeněk Boháč, Mapy české a moravské církevní provincie v jubilejním roce svatého Vojtěcha, Zvon 1997, 95,- Kč

Chcete znát hranice rozlohu naší diecéze a jaká je vůbec územní organizace katolické církve v České republice v roce 1996? Tu odpověď najdete v souboru map, které vyšly k svatovojtěšskému jubileu.

Cyriometodějský kalendář 1998, Zvon 1997, 31,- Kč

Blíží se konec roku a neklamným znamením této skutečnosti jsou kalendáře. Ten tradiční na čtení je letos zaměřen na Ducha svatého.

Ze stolních kalendářů tu mám tři. Zvon vydal za 42,- Kč stolní kalendář obrázkový s meditaivními texty. Karmelitánské nakladatelství vydalo stolní kalendář Malá poselství s meditaivními texty Philla Bosmanse za 49,- Kč a Obchodní tiskárny Kolín vydaly Týdenní stolní kalendář s katolickým kalendářem za 42,- Kč a tento kalendář je totožný s tím, který svého času vydávalo nakladatelství Lido-vá demokracie - Vyšehrad.

-mela-

Šanovský kostel oslavil 120 let od vysvěcení

Dne 30. září 1877 byl slavnostně vysvěcen teplecký filiální kostel v Šanově. Zsvěcen byl svatě Alžbětě Durynské. Kostel byl stavěn v neogotickém slohu, ve kterém je zařízen i jeho interiér. Postaven byl během třinácti let u lázeňského parku na pozemku, který darovala šanovská obec. Sám kostel i jeho zařízení je však výsledkem darů a sbírek věřících. V těchto dnech byla MÚ Teplice před průčelím kostela instalována barokní socha sv. Jana Nepomuckého, restaurovaná pracovníky muzea v Teplících.

V předvečer výročí konsekrace, na svátek svatého Václava, sloužil koncelebrovanou mší svatou v šanovském kostele generální vikář litoměřické diecéze Mons. Karel Havelka, který ve své promluvě zvláště poděkoval teplecké ko-

munitě salesiánů za jejich blahodárné působení mezi zdejší mládeží.

Hlavní oslava 120. výročí se konala v úterý 30. září. Ve zcela zaplněném kostele sloužil mši svatou otec Dr. Josef Šedivý, člen rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou, který také udělil účastníkům slavnostní bohoslužby své novokněžské požehnání. Mši svatou s ním koncelebrovalo šest kněží, z toho čtyři salesiáni, přísluhovalo 12 ministrantů. Vezmeme-li v úvahu, že v Teplících působí další dva asistenti z řad SDB, kteří mají oba již ukončena teologická studia, a také skutečnost, že byla v říjnu dokončena rekonstrukce děkanství, sloužící nyní také jako středisko mládeže, lze hledět do budoucna s optimismem.

-VR-

Konference o Romech se konala v Děčíně

Konference se zúčastnili kněží, jáhni a laici, zabývající se pastorační Romů. Duší celého setkání byl P. Pavel Procházka. Ze všech sil se snažil o příjemnou atmosféru, která zde po celou dobu konference panovala. Další kněží byli a jáhni byli kromě naší také z brněnské a plzeňské diecéze.

Na konferenci se účastníci vzájemně předal své zkušenosti z práce s Romy, seznámili s s historií, zvyky a psychologíí Romů. Byly stanoveny úkoly a cíle, kterých je potřeba v pastorační Romů v nejbližší době dosáhnout.

Pro účastníky byl připraven výtečný oběd po romském způsobu.

Setkání bylo zakončeno mší svatou, kterou zpěvem doprovázely romské děti za kytarového doprovodu svého otce.

Účastníci se rozjízďeli do svých domovů naplněni další chutí do nelehké, ale krásné služby, ve které je ještě více než kde jinde třeba trpělivosti, odvahy a lásky.

Zuzana Surová

Bavorská televize natáčela pořad o biskupech

V polovině října strávil v Litoměřicích několik dnů štáb bavorské televize, který zde natáčel zhruba hodinový pořad o biskupu Weberovi a kardinálu Trochtovi. Oba biskupové byli pronásledováni totalitními režimy své doby a v jejich životě je překvapivě mnoho styčných bodů. Celý pořad by měla v nejbližších týdnech dokončit a odvysílat německá televize. Pořad by měl být také na videokazetě předán litoměřickému biskupství. Bližší informace o možnosti jeho shlédnutí podá kancléř Dr. Macek na konzistoři biskupství.

Pouť ke svatému Vojtěchovi na Libici

Letošní rok je zasvěcen našemu národnímu světcovi, sv. Vojtěchovi. Hodně jsme slyšeli o jeho významu a o jeho životě v kázáních, v křesťanských časopisech, od samého Svatého otce a dokonce i ze světských sdělovacích prostředků. Zdálo by se, že tento světec, který žil před 1000 lety, už nemá dnešním lidem mnoho co říci.

Byl ve svém působení u nás jako biskup vlastně neúspěšný, dokonce se pro neúspěch vzdal svého úřadu. Co to bylo, co tak hrozně popudilo tehdejší mocipány proti němu? Proč jim byl tolik trnem v oku? A o totéž se pokoušel i jeho předchůdce Dětmár - a rovněž neuspěl. Vojtěch a před ním Dětmár se podle slov evangelia snažili prosadit křesťanské učení i v praxi - prostě je zavést do života. Sáhnout na dosavadní pohanské zvyklosti. A dnes?

Nenazýváme dnešní konzumní společnost právě také pohanskou? Vojtěch bojoval proti pro-

dávání křesťanů do otroctví, které u nás přetrvávalo, proti mnohoženství, proti ponižování chudých a nadutosti mocných, proti ponižování víry, utlačování kněží a křesťanství vůbec a tak dál. A dnes? I u nás dost marně volají naši pastýři proti podobným nešvarům. Někteří lidé se obohacují na úkor druhých, tunelování je moderní výraz pro krádeže a podvody, nemravnost vzkvétá podporována moderními sdělovacími prostředky, kněží už u nás sice nejsou žalářováni, ale málo se dbá na jejich varování, nenarozené děti jsou vražděny zcela legálně a všichni jsme nějakým způsobem vtaženi do otroctví moderního pohanství - nemluvě už o tahnících kolem majetku církve, uchváceného komunisty. I dnes má náš pan kardinál a další mnoho starostí podobných jako Vojtěch před 1000 lety - proto se k našemu světcovi obracíme o pomoc a přímluvu. Jednou formou jsou měsíční poutě na Libici, ro-

diště světce.

Seniorklub při děkanském kostele v Jablonci nad Nisou do Libice zamířil 20.9. Zdálo by se, že úcta ke světcovi není zase tolik zakořeněna, protože se při organizaci pouti jen velmi těžko podařilo naplnit autobus, ale na poslední chvíli bylo účastníků přespočet! Nakonec všichni poutníci jeli domů spokojeni. Ale nepředbíhejme! Cestou z Jablonce byli znovu seznámeni se životem světce.

Poté jsme se modlili desátek růžence. Slavného, jak se na slavnost patří. Vroucně zpívána píseň k českým patronům vyjadřovala naše pocity... oroduj za nás, svatý Vojtěše, Ludmilo, Václave, Metode, Cyrile!

Samotná pouť nás překvapila: zdálo by se, že po tolika poutích už bude návštěvnost slabší. Přijely ale desítky autobusů, tisíce věřících, že je kostel nemohl pojmout. Naštěstí bylo ozvučení v pořádku a obdivuhodná byla i trpělivost zvláště starších

lidí, kteří stáli namačkáni v kostele či kolem něho posedávali na trávníku. Tato pouť byla v něčem výjimečná - byla sloužena mše v řeckokatolickém ritu s krásnými, byť pro nás málo srozumitelnými zpěvy.

Mohli jsme zblízka vidět jejich biskupa se slavnostní korunou, dále byl přítomen královéhradecký biskup Otčenášek a množství duchovních.

Nejkrásnější byl průvod a pobožnost na hradisku. Ukáznění poutníci cestou zpívali a modlili se a na hradisku vyslechli krásné promluvy, které ukazovaly kořeny naší víry a našich národních dějin, aplikované na současnost.

Poutě seniorů z Jablonce nejsou jen pobožnostmi, ale protože vše je darem Božím, tedy i naše krásná vlast a díla lidských rukou, je vždy věnována část cesty i vlastivědnému poznání. Účastníky však nejsou jen seniori - jezdí s námi i mladí a všichni se ve svornosti a lásce snaží.

Marie Krátká

Zamyšlení po roce - trvalé jáhenství v praxi

Dva dny před jáhenským svěcením mého manžela přišel do naší rodiny na pohovor otec Jan. Bylo to velmi milé setkání při vzpomínání na roky studii. Trošku jsem si přála, abych i já měla na této slavnosti zásluhu. Otec Jan navrhl, ať napíšu článek o cestě k jáhenství z pohledu manželky. Před rokem jsem to během příprav na velkou slavnost nestihla. Nyní tedy plním svůj slib.

Ke studiu na Teologické fakultě UK v Praze se Petr přihlásil ihned na počátku jejího vzniku, v roce 1990. Čtyři roky. Každý čtrnáct dní Praha. Vždy, když se v sobotu kolem 17. hodiny vracel, bylo v domě vše už hotovo. Nastoupila jsem po desetileté mateřské dovolené do zaměstnání. Musela jsem absolvovat rekvalifikační kurs, který probíhal také v sobotu dopoledne. Děti byly 10, 9 a 3 leté. O přestávce jsem vždy utíkala k telefonu zjistit, co se doma děje. Naštěstí moje studium trvalo jen 3 měsíce. Nezdálo se mi ani moc důležité. S Boží pomocí jsme tyto roky šťastně prožili.

A pak přišla promoce. Petr si na ní vzal naše 3 děti. Byla jsem s farností na zájezdu

v Lurdech.

Petr si nechal čas na rozmyšlenou - stát se jáhnem?

Pracoval jako pastorační asistent a staral se hlavně o mládež. Po roce přišlo rozhodnutí. Na výzvu otce Jana, aby pracoval s mládeží jako jáhen. Zavázat se slibem úcty a poslušnosti. A já měla dát k tomuto svěcení písemný souhlas. Přemýšlela jsem, co udělení této svátosti přinese našim dětem, blízkým i mně. Věděla jsem jistě, že na malé vesnici, kde pracuji ve škole a kde také bydlíme, bude můj manžel pokládán za faráře se 3 dětmi. Stejně tak na chomutovském gymnáziu, kde Petr učí latinu. Měla jsem trochu strach, ale cítila jsem, že mám tento krok udělat. Podepsala jsem. A modlila se.

26. října 1996 byla v chomutovském kostele Nanebevzetí P.M. velká slavnost. Jáhenské svěcení. Když o této události napsala má bývalá spolužačka do místních novin, dozvěděli se tuto skutečnost i ti, kteří to netušili.

A pak nastal další rok práce s mládeží, dětmi, společenstvím. Příprava dvou dospě-

lých k přijetí svátosti křtu. Důsledná příprava šesti studentů na bířmování zakončená náročnými zkouškami, čtvrtéční výuka náboženství, stálý doprovod a dohled na pravidelném týdenním sportovním cvičení, které na zdejších gymnáziu již několik let zařizuje. Účast na pátečních bohoslužbách spojená s požehnáním, nedělní promluvy, výzdoba kostela při různých příležitostech, vedení májových pobožností, doprovod mládeže na poutích, příprava manželů na přijetí svátosti manželství, sepsání scénářů divadelních scének, zkoušky, vánoční dětské představení, letní tábor na jižní Moravě. Po večerech se ještě potýká s návrhem na nový interiér našeho děkanského kostela, který připomíná spíše skladiště nebo stodolu než chrám Páně. Tohle vše s velkým elánem a láskou, často i s bolestí.

Své dětství i mládí jsem prožila v bezvadné partě vytvořené salesiánem P. Šindlerem. Troufám si říct, že vše v tom čase prožité - příklad tohoto řeholníka plného obětavosti, lásky a skromnosti, mi pomáhá až dosud. Tohle přejí i mlá-

deži v Chomutově a jsem šťastná, že můj manžel se mu svým chováním velmi podobá.

Přeji mu, aby nebyl jen příležitostným jáhnem, který - protože běžně nepohřbívá a nekřtí - není v pastoraci tak moc platný. Aby zůstal krásným člověkem, aby jiskra v jeho hlase i očích nevyhasla. Třeba i nepochopením důležitosti a náročnosti této práce z pozice muže, který nese ještě i odpovědnost za vlastní rodinu. Nepochopením jeho upřímné snahy věnovat své síly dětem a mládeži. Mládeži, která už ví, že chce žít podle Desatera, která potřebuje být spolu, dodávat si navzájem sílu, mít společné večery, oslavy narozenin, společné zkoušky zpěvu, společně sportovat. Jen s vědomím, že mají toto zázemí, dokážou překonat mnohdy nepříjemné prostředí ve světě, do kterého teprve vcházejí.

Zdá se mi, že taková pastorační práce je v dnešní době moc potřebná. Z té není nutné pořizovat videozáznam ani ji příliš fotografovat. Tahle pastorační práce je na našich dětech a mládeži vidět.

*Eva Kubová
(manželka stálého jáhna)*

Manželé a otcové, pojed'te na setkání!

Už jsme vás předběžně informovali, že v listopadu proběhne zvláštní víkend pro setkání manželů a tatínků, a to v Litoměřicích na Dómském náměstí č. 3 vedle katedrály. Přijed'te v pátek 14. listopadu pokud možno do 19 hodin, setkání proběhne v sobotu a skončí dopoledne v neděli. Celková úhrada kolem 100,- Kč, spací pytel - možno-li - s sebou.

Vaše manželky se zatím postarají o vaše děti doma a vy jim to odplatíte o lednovém víkendu 16.-18. ledna, kdy se sejdou v Litoměřicích maminky. Paní Gita Vyleťalová, vzácná a obětavá maminka, která

bude mít na starosti povídání s maminkami, je z oblasti postižené záplavami a může přijet až po Vánocích.

Nezapomeňte poslat předběžně přihlášky na adresu: Fišerovi, U Strže 1097, 463 11 Liberec-Vratislavice.

Když jsme byli v roce 1991 poprvé po dlouhé době totality na Kongresu pro rodiny v Drážďanech, zaujal nás tam příspěvek pana Ben Jacoba - Rodina potřebuje otce. Uvedeme z tohoto příspěvku některá podstatná místa, která nás mohou vést k zamyšlení, teď na závěr bychom rádi ocitovali to, co vyvodil z podobenství

o marnotratném synu:

“V nejtemnější chvíli svého života si syn uvědomil: Mně může pomoci jen jediný člověk - můj otec! Jediné synovo přání je - domů, zpátky k otci. ... A reakce otce? Jde svému synu vstříc. A s láskou ho objímá. Z ničeho ho neobviňuje. Ani slovo výčitek. Jenom láska. Otec dokonce uspořádal oslavu pro svého syna, který zase našel cestu k otci. Mně jako křesťanu pomáhá tento obraz, abych i já byl svým dětem takovým opravdovým otcem. Stále znovu a znovu prožívám, jak důležitý je pro mě můj osobní vztah k Bohu

jako k Otci - skrze Ježíše Krista. Protože z tohoto vztahu čerpám sílu řešit všechno, co ode mě vyžaduje moje povolání i má rodina. To mi umožňuje, abych se učil být čestným a opravdovým a mohu zároveň objevovat své chyby a druhým chyby odpouštět.

Jedině tehdy, až se my otcové podřídíme Bohu jako svému Otci, obrodí se i naše rodiny. Přišel čas, kdy otec znovu získává správné místo v rodině. Kdy se rodiny v této převratné době stávají duchovními i duševními centry, opravdovým útočištěm.”

připravila V. Fišerová

Výročí kněží a jáhnů naší diecéze v listopadu:

narozenyiny

2.11. Antonín Hladký SDB - 71 let

3.11. František Jirásek - 51 let

4.11. Karel Kousal - 78 let

4.11. Bernhard Thebes O.Cist. - 69 let

4.11. Leopold Paseka - 38 let

4.11. Jan Rajlich OP - 43 let

5.11. Antonín Audy - 55 let

6.11. Werner Václav Horák - 53 let

8.11. biskup Josef Koukl - 71 let

8.11. Václav Hlouch - 64 let

10.11. Ryszard Madej - 36 let

14.11. Petr Kubíček - 35 let

17.11. Jaroslav Čurík SDB - 76 let

18.11. Rudolf Prey - 58 let

26.11. Antonín Bradna - 75 let

výročí svěcení

3.11. Antoni Kośmidek - 1 rok

4.11. František Pospíšil SDB - 35 let

4.11. Jan Rajlich OP - 14 let

9.11. Miloš Raban - 12 let

Sen za mřížemi

*Ty už tu píseň dávno znáš
sic stále znovu se mě ptáš: odkud, odkud jen?*

Dost, už neptej se mne víc

*já odpovědět mohu, ale nechci ti říct víc
jen tolik, že to, co hledáš, není jenom sen.*

*Každý den se obětují, umírají pro rostlinu
rostlina pak radost nese nám*

*když obvineš mě, příteli můj, už lehce přiznám vinu
já neřekla ti o něm, on odsouzen mnou k věčným tmám...
však víš. A já spolu s ním teď umírám.*

Slunce ráno zpívá svoji píseň

její slova odmykají tvoje sny

slunce nemusí již skrývat svoji tíseň

neb nemusí se bát ani té nejčernější tmy.

Ty už tu píseň dávno znáš

s jejími slovy si teď pohráváš - už tušíš, odkud jen?

Ne, už neptej se mne víc

já řekla už dost, tohle ale nedokážu říct

Slunce snad odpoví a prozradí, kdo milovaný je tvůj sen.

Kapka rosy stékající pod silou slunečního tepla

pomalou lehce tančí s rostlinou

v jasném třpytu pohladí ji, hned utíká však, bojí se snad světla?

A strach pohltil je, stříbrojasné krásy, již dnes nezasvítí krajinou.

Slunce ráno zpívá svoji píseň

její slova otvírají tvoje sny

slunce ráno skrývá svoji tíseň

z chvíle zastínění svojí nejjasnější tváře - z tmy.

Ty už tu píseň dávno znáš

sic stále znovu se mě ptáš: odkud, odkud jen?

Dost, už neptej se mne víc

já odpovědět nesmím, říct ani slůvko, nic.

Tak neptej se již odkud je tvůj sen.

Když tančit chce i druhá kapka

ta první musí zemřít však

a po ní třetí, čtvrtá, slaná, sladká

než bolest vidíš krásu lesku

neboť slunce svými paprsky hned zaslepí ti zrak.

Eva Hrabáková

Actuosa participatio - aktivní účast společenství

Pojem "actuosa participatio" je velmi důležitý a zmiňovaný snad ve všech důležitých liturgických dokumentech. Poprvé jej použil Pius X. ve svém Motu proprio Tra le sollecitudini z listopadu 1903: "Zejména budiž dbáno toho, aby byl opět zaveden gregoriánský chorál s lidem, aby věřící opět měli účast na slavení Boží chvály a svatých tajemství tak, jak tomu bývalo dříve."

I v dalších dokumentech je tento požadavek znovu opakován. Pius XI. v konstituci Divini cultus sanctitate píše: "Aby se

instrukce Kongregace posvátného ritu Musicam sacram z 5.3. 1967. V jejím 15. článku se říká:

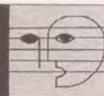
"Vzhledem k účasti patří:

a/ Nejprve musí být uskutečněna vnitřní účast, aby věřící byli srdcem v tom, co přednášejí nebo slyší...

b/ Ale účast musí být i vnější, tzn. že vnitřní účast musí být vyjádřena v gestech, držení těla, v aklamacích, v odpovědích a ve zpěvu.

Věřící ať jsou vedeni k tomu, aby svou vnitřní účastí dosáhli toho, že pozvedají srdce k Bohu,

Hudba v liturgii

však věřící mohli aktivněji zúčastňovat bohoslužby, budiž opět zaveden gregoriánský chorál s lidem, pokud to pro lid přichází v úvahu. Je skutečně naprosto nutné, aby se věřící neúčastnili jako cizí a němě diváci na obřadech, ale aby se střídali s knězem a pěveckým sborem podle daných předpisů." Dále pak i papež Pius XII. v instrukci z roku 1958 říká: "Bohoslužebná shromáždění necht se opět stanou zpívajícími společenstvími."

Pro dnešní dobu nejdůležitější liturgická konstituce II. vatikánského koncilu Sacrosanctum concilium potom ve svém 19. článku jasně uvádí: "Duchovní správce ať horlivě a trpělivě usilují o liturgickou výchovu a vnitřní i vnější aktivní účast věřících, a to úměrně jejich věku, okolnostem, způsobu života a náboženské vyspělosti. Tím splní jeden z hlavních úkolů věrných správců Božích tajemství. Svěřený lid mají věst nejen slovem, ale i příkladem." Na to navazuje i článek 30, když říká: "Aby se podporovala aktivní účast, budiž věnována péče aklamací lidu, odpovědím, zpěvu žalmů, antífon a písní, jakož i chování, gestům a držení těla. Také posvátné ticho budiž dodržováno."

Tyto závěry II. vatikánského koncilu pak rozvíjí a upřesňuje

když naslouchají tomu, co přislouchující a pěvecký sbor zpívají."

Článek 17 pak pokračuje: "I posvátné ticho ať je zachováno ve svém čase. Věřící se tím nemají stát diváky němými nebo stojícími mimo liturgické dění, ale spíše budou hlouběji zabrán do svatých tajemství vnitřní přípravou, která vychází z Božího slova, zpěvu a přednášených modliteb."

Co to vše znamená? Dva stěžejní závěry:

1/ Vnitřní účast je rozhodující, nemá-li vnější účast být jen aktivitou snaživosti. Říká to i význam latinského slova "actuosa" - v latinské gramatice se můžeme dočíst, že přídavná slova s koncivkou -osus znamenají náplň, být něčím naplněn. Actuosa tedy není totožná se slovem activa.

2/ Aktivní účast může být buď receptivní (naslouchání, vidění, hledění) nebo produktivní (zpívání, odpovědi, držení těla, gesta). Dříve byla produktivní činnost příliš zanedbávána, dnes naopak hrozí nebezpečí jednostranného přecenění. K aktivní účasti tedy náleží i naslouchání a mlčení. Úplné účasti je podle církevních dokumentů dosaženo tehdy, jsou-li zastoupeny všechny složky.

Dle materiálů Dr. Šmida zpracoval Mgr. Petr Kolář

Podněty pro farní rady

I.

Jednoho pracovního dne roku 1976 jsem byl pozván do malé farnosti na večerní bohoslužby, konané při příležitosti 10. výročí posvěcení oltáře a současně svátku titulárního světce. Po bohoslužbách se konala hostina, agapé, na kterou byli pozváni všichni, kdo měli ve farnosti nějakou odpovědnost. Farnost, roztroušená po mnoha vískách, má o normálních nedělích v kostele farním i filiálních celkem asi 150 návštěvníků bohoslužeb. Agapé se účastnilo něco přes 50 "odpovědných".

Již vnější uspořádání této agapé bylo přitažlivé: neseděli jsme za stoly, kde přece mívá každý po celý večer jedny a tytéž sousedy; stáli jsme nebo seděli volně v prostoru, takže každý mohl v průběhu večera hovořit s každým. Bylo podáváno studené občerstvení s vínem a dalšími nápoji. Spolu si sedali účastníci ze všech věkových vrstev a povolání. Nejdříve farář pozdravil své "spolupracovníky" a po skupinách je jmenovitě představil biskupovi. Přítom každý podal stručnou zprávu o své činnosti. Všichni se zájmem naslouchali. Závěrem vyslovil biskup krátké poděkování. Potom se šlo ke stolu s občerstvením, připojelo se na zdraví sousedů a začaly vzájemné rozhovory, čas od času pak vždy následovala diskuse všech o situaci farní obce a církve. Tři hodiny uběhly jako voda: okrášlený prostor, studené občerstvení, sklenka vína, hudba houslí a fléten svým dílem přispěly k radostné atmosféře.

II.

Dvě věci se mi zdají být pozoruhodné:

1. Farář léta získával co možná nejvíce věřících pro co

možná nejvíce služeb a službiček: členové představenstva obce, farní rady, velcí ministranti a lektoři, zpěváci malého chrámového sboru, charitní pomocnice v jednotlivých vesnicích, pořadatelky pouličních sbírek, vedoucí živého růžence, udržující kontakt s účastníky po vesnicích, pracovnice apoštolátu nemocných, pomocnice v duchovní správě, kostelník, varhaník.

2. Pozoruhodná je dobrá myšlenka jednou do roka po slavných bohoslužbách pozvat všechny "odpovědné" k agapé, nechat je vyprávět o své činnosti a společně s nimi slavit. I zástupci filiálky zde byli. Bylo především dohodnuto, kdo koho po skončení večera vezme autem domů.

Při zpáteční cestě jsem promýšlel zážitky tohoto večera. Jako auto zůstane "práceschopné" jen je-li stále znovu tankováno a promazáváno, tak i jednotliví jedinci a skupiny v obci zůstanou "službyschopní", jen jsou-li stále znovu oslovováni a dostávají-li podněty. Izolovaný běh vede přes běh naprázdno rychle k dobru.

Pro faráře a farní radu není bez významu poznat vnitřní řád a vnitřní souvislost rozličných služeb. Celý Boží lid se podílí trojí službou leiturgie, martyrie a diakonie na trojím úřadě Kristově (srov. LG 34-36). Tyto tři služby přitom nestojí vedle sebe, spíše odkazují jedna na druhou. Celé tělo drží pospolu klouby a šlachami (srov. Kol 2,19). tak si všichni navzájem pomáhají ke spáse (srov. LG 7). Božím řízením existuje jednota mnohých služeb v podivuhodné mnohosti (LG 32, 12). Ty mají svůj společný původ v Ježíši Kristu, učiteli, pastýři a knězi.

Každý jedinec či skupina tak může nalézt své místo v Ježíšově životě a zakoušet podle vlastního osobního daru a poslání zvláštní podobnost s Kristem a tím současně dostávat podněty pro tuto zvláštní službu. Tak obec dospívá ke Kristově plnosti a stává se víc a více tělem Kristovým s mnoha živými údy.

Pokusíme-li se jednotlivé osoby a skupiny, vykonávající v obci určité služby, přiřadit k leiturgii, martyrii či diakonii, může vzniknout následující obrázek:

1. Leiturgia - služba Bohu
Varhaník, sbormistr, kostelník, kantor;
ministranti;

lektoři, pomocníci v církevní službě, odpovědní za bohoslužbu slova pro děti; schola, chrámový sbor; ti, kdo pečují o čistotu a výzdobu Božího domu;

ti, kdo připravují zvláštní pobožnosti (svatý týden, procesí);

modlitební skupiny (např. živý růženec, duchovní hodina);

společenství nemocných (pátky zasvěcené Srdci Páně).

Kněžská obec: zastoupení v přímluvě a oběti, díky a klanění.

2. Martyria - svědectví víry
Pomocnice v duchovní správě, katecheta;

rodinné kroužky, večery pro rodiče;

ti, kdo připravují mládež k prvnímu sv. přijímání a biřmování;

semináře; večery informací o aktuálních otázkách (apologetika dnes).

Prorocká obec: svědectví a angažovanost ve světle víry pro všední den.

3. Diakonia - služba bližním
Představenstvo farnosti; farní rada;

fara; charitní skupiny; apoštolát nemocných (návštěvy nemocných); spolupracovníci pro různé příležitosti (farní slavnosti, opravy kostela apod.).

Jáhenská obec: spolupráce a péče v povolání a ve světě.

Úlohou faráře a farní rady bude objeovat a podporovat drobná charismata, schopnosti a dary milosti v obci, vše sledovat, inspirovat, koordinovat a pečovat o dobrou atmosféru. "Duch svatý... dává jedincům, jak sám chce" (srov. 1 Kor 12, 11) své dary a rozdílí věřícím všech stavů také zvláštní milosti. Jimi je uschopňuje přijímat různé služby a díla pro obnovu církve a její plnou výstavbu podle slov: "Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu" (1 Kor 12, 7). "Takové dary milosti, ať už mají mimořádný jas anebo jsou prostší a obecněji rozšířené, musejí být přijímány s vděčností a radostí, neboť jsou zvláště vhodné a užitečné v potřebách církve". (LG 12) "Od těsných styků laiků s pastýři lze pro církve očekávat mnoho dobrého" (LG 37), neboť "všichni jednomyslně vlastním způsobem spolupracují na společném díle." (LG 30)

Hugo Aufderbeck

Originál vyšel ve sborníku Sperare, St. Benno Verlag, Erfurt 1979. - Autor, erfurtský biskup, byl významný pastoralista a přítel české církve v době těžkého útuku.

(překlad převzat z *Teologických textů č. 5/90*)

Řeckokatolíci v litoměřické diecézi

Řeckokatolická církev je součástí katolické církve, uznává autoritu papeže, liší se svým obřadem, jehož autorem je sv. Basil Veliký a sv. Jan Zlatoústý. Z hlediska konfesněprávního je Katolická církev řeckobyzantského obřadu církví, která podstoupila v zemích s komunistickými režimy nejtvrdší pokus o likvidaci ze strany stalinského systému. U nás byla zcela potlačena a v období let 1950-1968 zbavena legální existence. Snad i to jeden z důvodů, proč toho dnes o řeckokatolících víme tak málo. Mnozí čtenáři zřejmě budou překvapeni, že tato součást katolické církve působí dokonce i v naší diecézi. Rozhovor s řeckokatolickým správcem farnosti v Chomutově Štefanem Suchým by proto měl objasnit alespoň nejzákladnější údaje.

Otče, když se dnes vysloví název "řeckokatolická církev", mnozí si dost jasně nedokáží představit, o jakouže církev se to vlastně jedná. Jsou to skutečně katolíci? Uznávají papeže? Proč mají v názvu přívlástek "řecká" apod. Mohl byste proto čtenářům Zdislavy v krátkosti objasnit tyto otázky?

Pro pochopení těchto otázek je nezbytné vrátit se do samých počátků života Církve. Ježíš Kristus sám neustavil liturgické obřady, ale ustanovil svatou liturgii tím, že na Zelený čtvrtek proměnil chléb a víno ve své Tělo a Krev. Podobně i Kristovi učedníci, kteří uposlechli jeho slov "To čiňte na mou památku", sloužili první mše svaté. První obřad tak vznikl v Jeruzalémě, tzv. obřad sv. Jakuba. Postupem času pak vznikaly obřady další, které se dnes rozdělují do 5 skupin:

- 1/ obřad latinský (západní)
- 2/ obřad východní (byzantský)
- 3/ obřad alexandrijský (egyptský)
- 4/ obřad antiochijský (syrský)
- 5/ obřad arménský

V těchto 5 základních se vyvíjely další, takže dnes je jich 22 a stále tento proces není uzavřený. V dnešní době se například utváří obřad černošsko-brazilský.

Znamená to tedy, že tyto rity jsou zcela rovnocenné s ritem latinským, jak jej všichni dobře známe?

Jistěže. Všechny tyto církv-

ve jakéhokoliv obřadu jsou rovnocennými a rovnoprávnými složkami katolické církve.

rušuje naukovou jednotu! Spíše ukazuje krásu celé šíře této nauky. To zdůrazňuje i dnešní

Po církevně-právní stránce jsou na sobě nezávislé, tedy svéprávné. Odborně se užívá termín *ecclesia sui iuris*. Všechny mají svá práva a povinnosti, žádná nemá přednost. Je pravdou, že početně je nejrozšířenější ritus latinský. Přesto však mezi všemi rity existuje rovnocennost co do hodnoty, hodnosti, vznešenosti a důležitosti. Vždy připomínám, že různost obřadů nena-

Svatý otec.

Řeckokatolická církev vznikla na základě uzavření Brest-litevské a následně i Užhorodské unie v roce 1646, a to především v oblastech Haliče a západní Ukrajiny. Jakým způsobem se rozšířila až do Čech?

Již v době Rakousko-uherského mocnářství začaly na území dnešní České i Sloven-

ské republiky působit komunity řeckokatolíků. Proto papež Pius VII. bulou *Relata semper* z roku 1818 ustanovil řeckokatolickou eparchií se sídlem v Prešově, pod níž až do nedávné doby spadalo i území Čech, Moravy a Slezska. Již v roce 1933 dal pražský arcibiskup František Kordač kostel sv. Klimenta v Praze k dispozici řeckokatolické farnosti. Tehdejším farářem zde byl pozdější biskup Mons. ThDr. Vasil Hopko. V poválečném období se příliv řeckokatolíků umocnil tím, že na místo vyhnaných Němců přicházela do pohraničních oblastí řada lidí z východního Slovenska a Podkarpatské Rusi.

Pak však přišly komunistické represálie...

Ano. 28. dubna 1950 byla řeckokatolická církev postavena zcela mimo zákon. Svou činnost mohla obnovit až v roce 1969, kdy také v Praze začíná působit dnešní exarcha pražský a titulární biskup akalisský Mons. Ivan Ljavinec. V roce 1993 je zřízen biskupský vikariát a v roce 1996 pak Svätý otec Jan Pavel II. ustanovuje samostatný řeckokatolický exarchát pro celé území České republiky se sídlem v Praze. Exarchou, tedy řeckokatolickým biskupem, byl jmenován právě Mons. Ljavinec. Při sčítání obyvatel v roce 1991 se k řeckokatolické církvi přihlásilo 8.774 věřících.

A právě značná část z nich žije v pohraničních oblastech,

Interiér kostela sv. Barbory v Chomutově

že?

Ano. Nejvíce řeckokatolíků je na Ostravsku a Bruntálsku, dále pak v oblasti západních Čech a na Chomutovsku a Liberecku. Já jsem správcem řeckokatolické farnosti v Chomutově, pod který dále spadají filiální obvody v Kadani, Klášterci nad Ohří, Žatci, Žiželcích, Lounech, Mostě a Litvínově. Celkem je v severních Čechách 1842 řeckokatolíků, což představuje 0,16% všech obyvatel této oblasti.

Vím, že v Chomutově má řeckokatolická farnost dokonce propůjčený kostel.

To je dáno tím, že po Praze je právě Chomutov místem, kde jsou řeckokatolické bohoslužby nejhojněji navštěvovány. Proto zde máme propůjčený kostel svaté Barbory.

Domníváte se, že i přes fakt značného přizpůsobení řeckokatolíků zdejšími podmínkám má existence dvou katolických obřadů význam?

Přítomnost katolické církve ve svých dvou obřadech dává a měla by dávat možnost k vzájemnému duchovnímu obohacení a tvořivé pastorační spolupráci. Tato obřadová různorodost má demonstrovat jednotu hlavně před očima nekatolických církví a nevěřících lidí.

Přesto, neobáváte se, že v dohledné době ztratí řeckokatolická církev v našich oblastech zcela svůj význam?

Snahou našeho exarchátu je, abychom se udrželi. Je však pravdou, že nám chybí především dorost, že řeckokatolíci jsou v celé republice roztroušeni do malých skupinek. Z lidského hlediska je proto reálná obava, že naše církev v dohledné době skutečně zanikne. Duch svatý však vane jak chce, a tak nezbyvá než doufat.

Jak vlastně probíhá ona "tvořivá pastorační spolupráce"?

Většina řeckokatolíků i duchovenstva zná dobře latinský (západní) obřad a aktivně se také na těchto obřadech zúčastňuje. To však není možné říci opačně. U některých římských katolíků a dokonce i u některých kněží je znalost řeckokatolického obřadu slabá. Je to nedostatek seminární výchovy a u věřících nedostatek katecheze v tomto směru. Domnívám se, že je to velká škoda a je to také v rozporu s dekretem II. vatikánského koncilu, který tuto spolupráci přímo nařizuje.

Můžete uvést nějaký příklad z praxe?

Jistě. Například se mi již několikrát stalo, že se mě lidé ptají, zda mohou také přistou-

pit ke svatému přijímání, když jsou římskokatolíci a jedna paní dokonce odmítla jít ke mně ke svaté zpovědi, když zjistila, že jsem byzantského obřadu.

Má závěrečná otázka bude z trochu jiného "soudku". Vzpomínám si, že nedávno jste zdůrazňoval fakt, že řeckokatolická církev vznikla vlastně návratem východních schizmatiků do lůna církve. Jak v této souvislosti pohlížíte na dnešní ekumenické snahy?

Ježíš Kristus založil jednu svatou, všeobecnou, apoštolskou církev. To je i obsahem vyznání víry. Ježíš Kristus přece nezaložil tisíc církví, nezaložil ani nějaké sesterské církve! Založil právě a pouze tu jedinou a postavil ji na Skále, na Petrovi a jeho nástupcích. Petrovi dal klíče od království nebeského a pověřil jej učitelským úřadem. Toto jsou zcela jasná slova a nedají se překroutit. Petr a jeho nástupci jsou zárukou katolicity!

Ekumenismus proto musí znamenat, že se schizmatici a heretici navrátí do lůna svaté katolické církve. Pouze katolická církev chrání všechny zjevené pravdy a mravní zásady, pouze ona jediná je správně interpretuje na základě učitelského úřadu svěřeného jí samým Ježíšem Kristem slovy: "Cokoliv svážeš na zemi, bude svázáno v nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno v nebi." (Mt 16,19)

Ale dnes se často ozývají hlasy hovořící právě o tzv. sesterských církvích...

Ano a domnívám se, že je to velmi nebezpečné. Neboť sestry nikdy nemohou být jedno. Vždy zůstanou pouze sestry.

Za rozhovor poděkoval Petr Kolář.

Kéž bych měla sestru!

Víte, já mám dva bratry, ale vždycky jsem toužila po sestře. Vzpomínám, jak jsem v první chvíli byla našivaná, že se mi narodil nejmladší bratříček. Jednoho kluka v rodině jsem měla dost. Plánovala jsem si, že se sestřičkou si budu lépe rozumět. Nesmíte se mi divit, vždyť můj bratr bylo dva a půl roku mladší a vůbec mě nechtěl poslouchat. Když utrhnul hlavu mému nejmilejšímu medvědovi, nemohla jsem mu to dlouho odpustit. Zkrátka po Járovi přišel Jiříček a já se cítila ošizená.

Když mi bylo asi čtrnáct, jedno děťátko jsme oplakali nenarozené. Možná sestřička, po které jsem toužila. Ani dnes nemohu na ty chvíle vzpomínat bez vláhy v očích.

Jak šel život, stala jsem se sestrou všech křesťanů. Sester mám tolik, že bych je nespočetala. To zní skvěle, ale všechny nemohu osobně znát.

Přesto mám někdy pocit, že svou blízkou sestru ještě najdu. Je to jedna z nejhodnějších duší, které jsem kdy poznala. Obětavá pro druhé jako málokdo. Váhá. Nevím, jak jí pomoci. Přála bych jí moc a moc, aby zažila tak silnou přítomnost Boží, která by zažehnala všechny pochybnosti, krivdy a trápení.

Blíží se doba adventní. Vím, že malý Ježíš má v domě její rodiny své čestné místo. V Betlémě, v duchovní hudbě, v koledách, na půlnoční.

Jenže víra nejde věřit jen napůl. Musíme nechat Ježíška v sobě vyrůst a dospět v Ježíše. Musíme s ním zažít "hosana" i "ukřižuj". Nejen proto, že je tak psáno v Bibli, ale z veliké lásky. Kde ji vzít? Bůh vidí naše tápání a stačí jen rozevřít náruč, pozvat Ho do svého nitra. Naplní nás cele láskou, kterou můžeme rozdávat dál.

Snad bych přeci jen mohla pro svou budoucí sestru něco udělat. Možná, že bychom mohli my všichni. Malou, tichou modlitbičku.

Helena Zdislava Nejedlá

Sekty

Moonisté

„Dříve než se Eva stala manželkou Adama, měla poměr s Luciferem v podobě hada. Z tohoto spojení se narodil Kain, který je praotcem komunistů. Adamovo dítě, které se jmenovalo Ábel, založilo rod, z kterého pocházejí demokracie Jižní Koreje a USA.“

Toto je jedno ze základních učení organizace nazývané Církev sjednocení a přezdívané podle jejího zakladatele (Sun Myung Moona) moonisté. Učí, že Ježíš - protože ho židé zatkli a ukřižovali - nestihl dokončit poslání druhého Adama, které tu měl (tzv. „tělesné vykoupění“). Nestihl založit vzorovou rodinu.

Proto Bůh pověřil tzv. třetího Adama - Moona, který se narodil r. 1920 na severu Koreje. Tvrdí, že když mu bylo šestnáct let, zjevil se mu Ježíš a požádal ho, aby dokončil to, co on sám nestihl vykonat. Kromě intenzivního náboženského života se tento chlapec věnuje také „putování po světě duchů“, kde konzultuje své názory jak s biblickými postavami jako Abrahamem, Janem Křtitelem apod., tak i např. s Buddhou, Mohamedem atd.. Pro tuto sektu je dnes příznačným rysem spiritismus.

Po opuštění studií na vysoké škole se Moon stává kazatelem v Pchjongjangu, je však po konfliktu s komunistickým režimem zatčen. Po mučení, kdy se jeho vězňatelé domnívali že je již mrtvý, jej vyhodili ven na hromadu sněhu, kde jej však našli jeho přátelé a za tři dny opět kázal. Byl znovu zatčen a osvobozen jednotkami OSN a v roce 1950 odchází do Jižní Koreje, kde zakládá Sdružení Ducha svatého pro sjednocení světového křesťanstva (plný název organizace).

Bibli v této sektě v podstatě nahradila Moonova kniha

„Boží princip“. Moon a jeho čtvrtá žena jsou uctíváni jako „praví rodiče“ a je jim prokazována božská úcta. Jeho 12 dětí, které s ní má, jsou prý bez hříchu. Když jeden z jejich synů zahynul při autonehodě, byla to údajně oběť, kterou Bůh potřeboval ke sjednocení světových náboženství. Tento syn vstoupil do nebe a vzal s sebou Ježíše jako pomocníka (ten si nebe nezasloužil, protože nedokončil své poslání).

Vskutku osobité je v této organizaci i přijímání nových členů. Původně musela být každá žena očištěna souložím Moonem od dědičného hříchu, později, vzhledem k velkému nárůstu nových členů, mohla být očištěna i souložím s mužem, který byl očištěn s ženou, očištěnou Moonem.

Vlastním vstupem do sekty je uzavření manželství, které nahrazuje křest. Partnery pro všechny členy vybírá napříč národy a rasami sám Moon. Tato rasově smíšená manželství mají dát vznik zvláštní vyšší rase, která jednou ovládne tento svět. Moonisté dnes působí asi ve 130 zemích a jejich počet se odhaduje asi na 3 miliony. Sekta zakládá mnohé mezinárodní organizace a asociace, jimiž se snaží vstoupit do veřejného života. V USA například vlastní některé deníky a dokonce symfonický orchestr. Založili desítky mezinárodních společností a podniků. Vystupují pod desítkami různých názvů, pod nimiž je jen těžko vytušit, že se jedná právě o Církev sjednocení („Nová společnost pro ekumenické bádání“, „Vrcholná rada pro světový mír“ nebo „Mezinárodní svaz pro vítězství nad komunismem“). V Praze působí moonistická tzv. „Studijní centra“.

Dle pramenů L. Růta

At se těší věčnému pokoji ten, který ho neměl na zemi

Před 120 roky se narodil na Vlčí Hoře 24. října ve farnosti, dnes nazývané Brtníky. Její kostel před pár lety padl za obětí dřevomorce. Dnes mluvíme o Šluknovsku, ale tehdejší rodiště Antonína Aloise Webera ve vikariátu Hainspach - Lipová bylo v oblasti „černého zákoutí“ - Schwarzer Winkel, z kterého pochází pět litoměřických biskupů. A jsou to všichni, kteří se na území diecéze narodili. Weber tuto pěti se Schleinitzem, Kindermannem, Hillem a Frindem uzavírá. Ostatní litoměřičtí biskupové pocházejí z krajů mimo území svatoštěpánské diecéze.

Weber byl jejím šestnáctým biskupem od roku 1931 přes osudová léta jejího rozdělení na Sudetengau a Protektorát Čechy a Morava. Právě toto období bylo jistě nejtvrdějším pro biskupa, který měl svou diecézi tak rád.

Gymnazijní studia prožil v Bohosudově, teologii studoval v Římě. 17. února 1901 byl vysvěcen na kněze a stal se kaplanem v Teplicích. V letech 1907-1931 byl katechetou a profesorem náboženství v Ústí nad Labem. V roce třicátém byl jmenován kanovníkem litoměřické kapituly. V následujícím roce v říjnu byl jmenován litoměřickým biskupem. Svěcení přijal ve

svatovítské katedrále v Praze 22. listopadu. Správu diecéze převzal 6. prosince. První desetiletí jeho pontifikátu je naplněno pastorační péčí starostlivého otce o kněžský seminář a jeho posluchače. Už v této době uděluje kněžská svěcení i mimo katedrálu v různých kostelech diecéze v části německé i české. Vzpomeňme na svěcení Jaroslava Dostálka v Mnichově Hradišti v roce 1934. Ve své katedrále vysvětil svého diecezána z Podmokel Mons. Arnože na misijního biskupa pro jižní Afriku.

To už se ale blíží tragická situace pro severočeskou diecézi. Henleinovská nacistická strana je řízena z Liberce. Celoevropská, vlastně celosvětová válka na sebe nedala dlouho čekat. Biskup Antonín Alois měl prožít krutá léta. Rozpolcení diecéze. Podstatná část bohoslovců odchází na frontu. Čeští bohoslovci, pokud nejsou zapojeni do válečných nasazení, jsou přijati do pražského semináře se sídlem v arcibiskupském zámku v Dolních Břežanech. Biskup Weber byl vyhnán ze své rezidence, kterou zabrala Hitlerjugend. Tato tvrdá léta měla jistě svůj podíl na biskupově zdravotním stavu.

Historické události zakončeno druhé světové války prožíval

Ministranti

Lektorské minimum

Most mezi tebou a ostatními

pan biskup v české části diecéze za vikariátní vizitace na Mladoboleslavsku, kde přebýval u vikáře Mons. Sládečka v Dobrovici. Po návratu do sídelního města byl zařazen k odsunu do Německa. Z tábora byl ale propuštěn na zákrok starosty města Litoměřic a vrácen do své rezidence. Bez sekretáře a ceremonáře, který byl mezitím odsunut, biskup sám si dochází na poštu s bílou páskou na rukávě. Krátce nato byl přinucen k abdikaci a byl jmenován biskupem samosským. Prozatímním správcem diecéze byl jmenován nový pražský arcibiskup Josef Beran.

V několika předcházejících měsících se panu biskupu Weberovi podařilo zřídit v Litoměřicích kněžský seminář se sídlem v klášteře sester Bormejek ve Vavřínecké ulici. Pan biskup byl ale zasažen tvrdou ranou, když apoštolský administrátor rozhodl převést seminář znovu do Prahy. K tomuto rozhodování došlo v předvečer jmenin pana biskupa 12. června 1946. Řím ale brzy na to řešil situaci jmenováním nového litoměřického biskupa, ředitele salesiánského ústavu v Kobylisích, Dr. Štěpána Trochty. Ten ponechal byt v rezidenci, těžce poškozené Hitlerovou mládeží, biskupu Weberovi a sám se ubytoval v proboštví na Dómském náměstí. V roce 1948 - 12. září pan biskup Antonín Alois Weber v litoměřické nemocnici v Žitenické ulici umírá a 16. září je vypraven z rezidence jeho pohřeb. Po mši svaté v katedrále končí jeho pozemské putování v hrobce litoměřických biskupů na církevní části městského hřbitova. Biskup Štěpán sestoupil do krypty se slovy: "Musím se podívat, kde budu, dá-li Bůh, také jednou odpočívat. Vždyť vlastně teprve ode dneška se cítím litoměřickým biskupem." Jeho snad je i výrok na pamětní desce v katedrále: Aeterna fruatur pace, qui terrenam non habuit. Ten je také titulem tohoto článku.

P. Josef Helikar

Představ si, že jdeš po ulici a najednou tě zastaví přítel a začne ti vykládat o tom, jak byl na dovolené v Itálii. Mluví už pět minut, ale ještě ani jednou se ti nepodíval do očí. Co si o něm pomyslíš? A pak za dalších pět minut se s tebou rozloučí a každý si jдете svou cestou. Je docela možné, že toto je poslední chvíle, kdy si na jeho vyprávění, ač bylo třeba sebezajímavější, vzpomeneš. Svě zážitky ti totiž nevyličil dost věrohodně - stejným způsobem je mohl popisovat komukoli z desítek lidí, kteří za tu dobu kolem vás prošli. Věděl vůbec, s kým mluví?

Anebo: Jak by na tebe působily televizní zprávy, kdyby hlasatelé nezvedli hlavu ze svých poznámek, kdyby je jenom přečetli? Samozřejmě, že oni své hlášení čtou, ale každou chvíli pohlédnou do kamery a navážou tak kontakt mezi divákem a jimi. V dnešní době už jsou jejich texty umístěny na světelné tabuli za kamerou, takže je jenom čtou a divák si myslí, že se dívají na ně. Je to velmi důležité - v jistých chvílích je to jediné, čím se liší televize od rozhlasu. Tento rozdíl je ale velice podstatný.

Ty svou lekci také jenom čteš. Co myslíš, jak to působí na tvé posluchače (jejichž zájem o předčítání by ti záviděl kdekterý řečník či hlasatel), když přijdeš k ambonu, doslova přečteš svoji lekci a zase odejdeš? Postav mezi sebou a věřícími v lavicích most, který ještě prohloubí jednotu společenství. Než začneš číst, a pak před každým novým odstavcem se podívej na lidi.

Před začátkem čtení pohlédni do pléna děle, pak už jen krátce, abys neztratil souvislost. Spojíš-li pohled do publika s posledními slovy věty, podtrhneš velmi účinně její význam. Na lidi se samozřejmě podívej i na konci při obvyklém: "Slyšeli jsme slovo Boží." V klidu vyčkej na odpo-

věď a odejdi od ambonu.

Dalším problémem je kam a na koho se dívat. Neurčitým, neosobním až téměř vytřeštěným pohledem, podobajícím se tíku kontakt s posluchači nenavážeš stejně jako pohledem na kamaráda. Nejlepší je přeletět pohledem celé shromáždění - směrem od tebe a na chvíli se zastavit v zadních lavicích.

Malý slovník liturgických pojmů

sakristie - místnost v kostele nebo vedle něj, kde jsou uloženy předměty, potřebné pro slavení mše a kde se kněz a ministranti oblékají a připravují na bohoslužbu
sedes - sedadlo pro kněze, umístěné v presbytáři
superpelice - bílé, nad kolena sahající roucho, které nosí ministranti příslušující při bohoslužbách a klerikové
solideo (= **pileolus**) - plochá pokrývka hlavy biskupa
štola - dlouhý užší pás látky v liturgické barvě, který je odznakem kněžského a jáhenského svěcení
talár - klerika
Te Deum - liturgický chvalozpěv na Nejsvětější Trojici
tiara - dnes už nepoužívaná papěžská koruna
turiferář - příslušující, který se stará o kadidlo
věčné světlo - světlo před svatostánkem, které značí Kristovu přítomnost v Nejsvětější svátosti oltářní ve svatostánku
velum kalichové - čtvercová příkrývka kalicha, je v liturgické barvě
velum k požehnání - příkrývka přes ramena, jejíž konce slouží k zahalení rukou kněze při držení monstrance s Nejsvětější svátostí oltářní
také vimpa - pruh látky, který si obléká přes ramena ten, kdo při mši drží biskupovi mitru a berlu
vigilie - slavnostní předvečer určitých svátků
žaltář - sbírka žalmů

-iž-

Misionáři v nás?

Nedávno se tento svět musel rozloučit s Matkou Terezou. Prý s jejím odchodem ubylo na světě lásky.

Nesouhlasím. Vždyť za sebou nechala kus obdivuhodné práce a hlavně mnoho následovníků a následovnic.

Vím, že si ani nedovedeme dost dobře představit nesmírnou chudobu, kterou trpí množství lidí v Indii i dalších zemích, umírání někde na smetišti, ani zoufalství matky, která nemůže dát svým dětem nic k jídlu. Jak bezbřehé musí být utrpení těžce nemocného člověka, když jediným jeho domovem je špinavá ulice plná potkanů.

Kdo z nás by asi měl vyhledat jen jediného takového člověka, omýt ho, vyčistit mu rány, obléknout ho a nakrmit? Kdo z nás by to uměl s úsměvem na rtech a s tvrzením, že je to Kristus sám, kdo potřebuje naši pomoc?

Ano, Matce Tereze se těžko může někdo vyrovnat. To nás však neomluví. Její příklad je pro nás výzva!

Rozhlédněme se kolem sebe. Možná potřebuje pomoci váš kostelník. Třeba čeká na naši návštěvu ovdovělá maminka, osamocená tetička. Někdo z přátel by rád dostal alespoň hezký dopis.

Snad i protivná sousedka je protivná jen proto, že ji nemá nikdo rád. Usmějte se na ni, i když si myslíte, že si to zavinila sama. Nám přeci nepřislouší soudit.

Neplačme, že svět ztratil s Matkou Terezou mnoho lásky. Snažme se každý na svém místě uskutečňovat aspoň malý kousíček jejího díla. Nezapomínejme však podpořit své skutky modlitbou. Sami jsme slabí, ale s Boží pomocí můžeme být všichni misionáři lásky. Ve své rodině, domě, ulici, ve své zemi.

Helena Zdislava Nejedlá

Křesťanský laik v liturgii /2/ Slavení mše svaté

Naše zamýšlení nad účastí věřících laiků v liturgickém životě začneme úvahou nad naší účastí ve mši svaté. Pokusme se porovnat si to, co bychom jako věřící konat mohli a měli s tím, jak v mnohých našich farnostech vypadá praxe. Především si připomeňme, jak podle usnesení II. vatikánského sněmu by účast katolických laiků v liturgii, a to především ve mši svaté, měla vypadat. Vycházejme přitom ze základního dokumentu sněmu o liturgii "Sacrosanctum concilium", Českého misálu a "Všeobecných pokynů", které jsou součástí našeho českého misálu.

My a mše svatá

Zdá se na první pohled asi zbytečně na stránkách diecézního časopisu psát o tom, jaký význam má mše svatá. Nedělní účast na mši svaté a bohoslužebné úkony, které při mši konáme, se nám zdají samozřejmými. A právě za clonou té samozřejmosti a zvykovosti nám může uniknout ten nesmírný duchovní základ, ze kterého mše svatá vyplývá, ve kterém má svůj zdroj a své nezastupitelné oprávnění. Pokusme se zamyslet třeba nad následující myšlenkou, čerpanou přímo z misálu:

"Slavení mše svaté jako úkon Krista a hierarchicky uspořádaného lidu Božího je středem veškerého křesťanského života jak pro církev všeobecnou a místní, tak i pro jednotlivé věřící."

"Slavení mše má být uspořádáno tak, aby navodilo vědomou, činnou a plnou účast věřících, totiž účast jejich těla a ducha, naplněného vírou, nadějí a láskou, aby věřící ze slavení mše svaté čerpali plně ty plody, pro jejichž získání Kristus Pán ustanovil eucharistickou obětí svého těla a své krve. Křesťanský lid k tomu má mocí křtu právo a povinnost."

Mše svatá s účastí a bez účasti lidu

Je pravda, že když na to přijde, v případech spíše výjimečných, může kněz sloužit mši svatou sám, "je-li k tomu

spravedlivý a rozumný důvod" neboť - "i když chybí přítomnost věřících, slavení eucharistie si vždy podržuje svou účinnost a důstojnost, poněvadž je to úkon Krista a církve a kněz v něm vždy jedná pro spásu lidu." Žádoucí však je, aby knězi jménem lidu přisluhoval a odpovídal alespoň jeden z věřících, a to i v případě, že se jedná o mši bez účasti lidu. Jinak a prostě řečeno: Slavit mši svatou bez křesťanských laiků je v zásadě možné, je to přípustné, ale ne žádoucí. Svědčí o tom následující myšlenky citované z misálu:

"Velký význam má právě mše svatá slavená farním společenstvím, protože představuje všeobecnou církev v určité době a na určitém místě, což je zvláště patrné při společném slavení dne Páně - neděle."

"Ke slavení mše svaté se shromažďuje věřící svatý lid, vyvolený národ, královské kněžstvo, aby společně Bohu vzdávali díky, aby obětovali neposkvřenou obětí nejen rukama kněze, ale spolu s ním, a aby se učili obětovat sami sebe. Vytváří jedno tělo tím, že společně naslouchají Božímu slovu, účastní se společných modliteb a zpěvu a obzvláště pak společným přinášením oběti a společnou účastí na stole Páně."

S účastí lidu

Myslím, že bychom těžko našli vyšší vyjádření významu a hodnoty naší účasti na mši svaté. Vždyť křesťanští laici, shromažďení pod předsednictvím biskupa či kněze ke slavení oběti mše svaté, jsou přímo charakterizováni jako "svatý Boží lid", "vyvolený národ", ba dokonce "královské kněžstvo"! To jsou výrazy, které nás zavazují!

Uvědomíme-li si alespoň zčásti naši úlohu při slavení mše svaté, povede nás to nepochybně k větší soustředěnosti a usebranosti, lépe a pozorněji budeme vykonávat vše to, co se od nás očekává.

Především se od nás očekává, že jako lid Boží, shromažďený k oběti mše svaté, se budeme opravdu snažit vytvářet

"jedno tělo". A toto "jedno tělo" vytváříme společnými modlitbami, zpěvy i postoji. Přečtěme si, co k tomu požadují pokyny k našemu českému misálu a porovnejme to s naší dosavadní praxí:

"Dialogy mezi předsedajícím knězem a shromážděnými věřícími, jakož i společná zvolání věřících na pozdravení kněze a jeho modlitby, mají ve mši svaté důležité poslání, protože právě ony vytvářejí společenství mezi knězem a věřícími, vyjadřují a podporují společný ráz slavení mše svaté."

"Společné postoje, které všichni věřící zachovávají, jsou výrazem vzájemného společenství a jednoty shromáždění, vyjadřují smýšlení a city účastníků a podporují je."

O významu a smyslu společného zpěvu je zřejmě zbytečně se zmiňovat. Tedy alespoň krátce o tak přehlíženém prvku mše svaté, jakým je správné dodržení ticha a uvědomění si jeho smyslu právě v tu či onu chvíli:

"Jako součást bohoslužby je třeba ve stanovený čas také zachovávat posvátné mlčení. Jeho náplň je závislá na tom, o kterou část mše svaté právě jde:

- při úkonu kajičnosti a při výzvě kněze k modlitbě se jednotlivci v duchu soustředí k nastávající společné modlitbě

- po čtení Písma svatého či homílii krátce rozjímají o tom, co slyšeli

- po přijímání chválí ve svém srdci Boha za přijaté dary a v duchu se tiše soukromě modlí."

Naší někdy značně jen formální účastí na mši svaté a víceméně jen rutinným chováním zůstáváme požadavkům, které jsou na nás kladeny, dosti dlužni. Uvědomme si proto, že mše svatá je nejen největší oslavou Boží, ale má i pro nás samé nesmírný užitek. Vždyť obětí mše svaté nabýváme milosti a síly ke zbožnému životu, odpuštění časných trestů, ale i pomoci Boží v našich pozemských potřebách.

Listárna aneb dopisy v koši nekončí

Názory otištěné v této rubrice se nemusí shodovat se stanovisky redakce.

Ad Farní rady

Neznámý laik

Klíčem k rozřešení hádanky farních rad je, podle mého názoru, postava laika. Laika, ne faráře. Úloha kněží zrající během celých dějin křesťanství je v tom zásadním již dána. O tom, kdo je laik, však hlouběji mnoho nevíme.

Ovocem nejnovější doby je v církvi přizvání laiků ke spolurozhodování. Teprve tímto přizváním se laik stává laikem. Není jej totiž možné určit jen negativně, jako osobu bez svěcení, nýbrž je třeba učinit to pozitivně - laik je partner. Pouze partner může být laikem, jen tehdy má pro církev hodnotu. Jak ale může být farník farářů rovnocenným partnerem?

Posláním faráře je otevřít se pro Boží hlas. Hledat jej pro rozhodnutí týkající se buď farnosti jako celku nebo farníků jako jednotlivců.

Povoláním laika je jeho práce (alespoň by měla být) a starost o rodinu a domov. Právě skrze své povolání, skrze každodenní úsilí a starosti hledá laik Boží hlas a otevírá se mu. Plodem hledání Boha je pak v práci zručnost a v rodině život (nemusí to však být úspěch, postavení a bohatství). Jen ten může být partnerem a laikem, kdo naplňuje svou práci úsilím a zručností a svůj život poctivostí, tedy ten, který slyší Boží hlas.

Pro přizvání do farní rady je rozhodující zbožnost, která se projevuje zručností v práci a poctivostí v životě, neboť právě ona zakládá partnerství ve vztahu k faráři. Zbožnost vykazující se častou návštěvou bohoslužeb nebo aktivitou ve farnosti (nic proti) je pro členství ve farní radě druhořadá a nepodstatná.

Stanou-li se členy farní rady aktivní laici, je jejich názor buď zcela totožný s názorem faráře (pak jsou v radě zbyteční) nebo jim na věci farnosti tak záleží, že nejsou schopni nadhledu (pak je rada plná hádek). Z toho důvodu jsem také kritický k volbám do farních rad, neboť v nich bývají voleni členové právě jen podle hlediska aktivity (jsou viditelní a známí). Vůbec první farní rada ve farnosti by určitě neměla vzniknout volbou, ta je možná až později, kdy již budou v širším povědomí i ti neaktivní.

Farní rada není nutností, je však nabídkou, jejíž přijetí může přinést užitek. Rozhodnutí o vzniku farní rady by měl učinit vždy jen správce farnosti, tedy farář. On

zná své farníky, aktivní i neaktivní, nejlépe. V modlitbách by měl delší dobu upřímně hledat ty, kteří osvědčují zručnost a poctivost (byť by na mši přicházeli jen v neděli). Právě ty by měl oslovit a pozvat k setkáváním farní rady. Oni by mu pomohli při rozhodování o potřebných věcech. Oni by mu nabídli zkušený pohled těch, kteří také hledají Boží hlas - z jiné, svěbytné perspektivy. Oni, naplnění svým vlastním posláním, by dokázali přijmout farářovu partnerskou autoritu a konečně rozhodnutí, které mu věcech farnosti náleží.

Dobrym laikem, na kterem farní rada neztroskotá, může být právě ten neznámý.

Martin Pavel Nitsche

Ad Farní časopisy se představují (č. 10/97)

Taky jsme se chytli té "módy" jako několik desítek farností v celé diecézi. Farníci jsou ve farním zpravodaji lépe informováni o všem, co se stalo nebo bude se u nich dít? Často lidé řeknou, že o různých akcích nevědí, či už zapoměli, že to četli. A také se stává, že farní zpravodaj zůstává ležet někde v kostele na stolku a vezme si jej jen některá návštěva odjinud. Není tedy lepší jej rozdat po lavicích? Tohle se alespoň u nás osvědčilo.

A kdo do něj píše? Farníci či jednotlivci nebo jen pan farář! Takové farnosti jsou nejen tady na severu, ale i v živých obcích, kde chodí třeba 500-600 i více lidí do kostela, a přece nikdo nic nenapíše. Věřící a pan farář k sobě nenašli cestu? Ale i ve farnostech s málo věřícími, i když někteří se snaží přispívat, pan farář nic nebere. A taky z počáteční širší spolupráce postupně aktivisté odpadají z osobních důvodů či vzájemných neshod a zůstane jeden člověk a z farního zpravodaje se stává téměř zpravodaj osobní - co tam "šéfredaktor" pustí.

Úvodníky otec "pustí", ale články jiných upraví k obrazu svému, že autoři se v nich nepoznají a odmítají další spolupráci. Jednotlivci taky udělá více chyb, než kdyby to s ním někdo četl, než se zpravodaj vytiskne. Jistě jsou to chyby neúmyslné, ale zbytečné. Někdy však tato neúmyslná chyba změní celý smysl věty.

A tak bez spolupráce více lidí mezi sebou i s knězem se někdy ztrácí důvod, proč zpravodaj vydávat.

František Čapek, Teplice-Trnovany

Dědictví otců

Tento příspěvek je psán v době, kdy vrcholí příprava na říjnové setkání mládeže litoměřické diecéze. Impulsem k mému zamýšlení byly články v květnovém a červnovém vydání Zdislavy o duchovnosti těchto setkání. Zmíním se o myšlenkových směrech, které by měly zajímat mladé lidi a o kterých napsáno nebylo.

Mladí lidé a děti

Blíží se čas vánočních svátků. Katecheté připravují vánoční besídky. Neměli byste vy mladí být právě ve víru příprav, případně si vzít program z části nebo úplně na starost? Připravit soutěže, ve kterých budete respektovat věkové zvláštnosti dětí... Ne každá hra či soutěž se hodí pro každou věkovou skupinu. Kde získat znalosti o těchto zvláštnostech? A již existuje téma pro vaše diecézní setkání, pro váš duchovní růst. Tento růst u křesťana chápu ve dvou směrech: k Bohu a k lidem, zvláště pak k dětem. Jsou v naší diecézi duchovní otcové a laici, kteří tuto problematiku ovládají a rádi se s vámi podělí. Pro vás to bude znamenat i získání znalostí pro výchovu vlastních dětí v budoucnosti.

Budoucnost "společně"

Nepřehlédněte skutečnost, že ti, pro které besídku dnes připravíte, budou jednou členy vašich farních společenství mládeže. A budou čerpat ze vzpomínek na dětská léta. Vzájemným stykem s dětmi budete zajišťovat kontinuitu mezi dneškem a budoucností. Do jejich vzpomínek budete ukládat dědictví, které ony ponechají dál. Dodnes mám vzpomínku na bojovou hru, kterou pro náš oddíl vřát připravili po válce katoličtí Junáci našeho města. Dodnes si pamatuji, kde jsem strávil cestu. Kdykoliv jdu kolem onoho místa, vzpomínka prolétne hlavou.

Minulost

Není něco, co zapadlo, co bylo dávno. Pozvěte na diecézní setkání ty, kteří mohou hovořit o minulosti. Když jsem si pro katechetický kurs připravoval písemnou práci z církevních dějin, prostudoval jsem mnoho stran z historie piaristického řádu v našem městě. Pocítil jsem hrdost nad jejich pedagogickým dílem i nad církví,

(dokončení na následující straně)

pro kterou a ve jménu které odváděli precizní práci.

Já a ty

Žijete v době hledání nejen svého místa ve společnosti, ale i v hledání svého životního partnera. Žijí mezi námi duchovní otcové, kteří se na partnerské vztahy dokáží podívat očima lékaře i očima psychologa. I v mezilidských vztazích je třeba růst. Je velká škoda, že slova těchto otců zaznívají v kostelích městeček. Půjďte za nimi a pozvete je mezi sebe? Otec lékař zastoupil jednou otce biskupa na jeho přednášce na katechetickém kursu. Jeho přednáška "O kráse" byla krása sama.

S krásou souvisí i píseň

Věřte, že krásné jsou i písně našich předků. Kdysi jsem četl zpochybnění kvality písně "Otče náš - vyslyš nás". Jak nás tato píseň povzbuzovala v minulých těžkých dobách. Kolik nadějí do našich srdcí přinášela její slova. Zpívali jsme ji s dětmi o letošní pouti za sv. Václavem ve Staré Boleslavi. Přidali se k nám i ostatní poutníci, kterým jsem dal tuto píseň předem namnoženou. A výtisky nestačily.

Píseň, to je také dědictví otců. V jedné z nich prosíme Pána o jeho zachování. Je na nás všech a nerozlišují generace, abychom nejen prosili. Je třeba, abychom byli i aktivní při zachování "zlatých akcí", a to v duchu přísloví našich předků: "Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná".

František Němeček
Mladá Boleslav

Omluva

Redakční šotek si zařadil v minulém čísle, a to v nejméně vhodném článku o zemřelém děkanovi v Mašově, P. Tomáši Pirném. Ještě jednou se omlouváme za chybně uvedené příjmení v prvním odstavci článku.

redakce

Společenství Blahoslavenství

O víkendu 11. - 12. 9. '97 jsem navštívil jednu komunitu. Jmenuje se Společenství blahoslavenství a žije na faře v Dolanech u Olomouce, na dohled Svatého kopečku. Strávil jsem tam necelé dva dny a odnesl jsem si velice zvláštní dojem, jako bych spatřil budoucnost církve.

Žije tam skupinka dvanácti velice křehkých mužů a žen, hlavně žen. V jednom okamžiku vzbudili můj soucit. Znáte to: Zdá se vám, že nějaký člověk nepatří do tohoto světa. Já tento pocit mívám často, když se setkám s člověkem duševně postiženým, jehož dětská duše trpí tím, co vidí kolem sebe.

Ten soucit ... je vědomí čistoty. A trochu také zdání vlastní síly. Ale těmi silnými jsme tam nebyli my návštěvníci (tříčlenná skupinka). Síla tam byla přítomna, ale sídlila v těch dospělých dětech.

Netoužili jste někdy po možnosti navštívit první židokřesťany v Jeruzalémě? Nebo benediktiny v šestém století, františkány v třináctém? Já ano. Sestry a bratři, je to možné. Je to možné dnes. Domluvte si telefonicky návštěvu v Dolanech.

Komunita blahoslavenství patří k těm novým společenstvím, která dnes jako houby po dešti Ducha svatého vznikají v katolické církvi. Jmenujme společenství Theophania, L'Arche, Emmanuel, Nová cesta, Víra a světlo, Sainte-Croix, Ohniska lásky, Focolare, ...

Všechna tato společenství si zaslouží v lecčems kritiku, dělají veliké chyby, ale ... jsou Boží. Mám velmi citlivý čich na známky fanatismu a sektářského ducha a věřte mi, čuchal jsem a čuchal usilovně. Nenašel jsem v Dolanech ani závan.

Komunita žije klášterním životem, nejde o klasické laické společenství, jakým je třeba Opus Dei. V jednom domě žijí pohromadě zástupci všech stavů - řeholnice a řeholníci, svobodní laici, manželé, rodiny s dětmi, celibátní kněží.

Ano, pod jednou střechou

žijí v radostném soužití bez nejmenších obav celibátní mniši a mnišky s věčnými sliby. Kdo cítí povolání k hábitu (svědeckví navenek), přijme hábit, kdo cítí povolání k zasvěcenému životu bez hábitu (skrytost), hábit nenosí.

Manželé mají přirozeně podstatně větší svobodu, dbá se na to, aby děti nebyly dětmi komunity, ale dětmi svých rodičů. Veškerý majetek je společný.

Pro život v domě je typická manuální i duševní práce v tichu, povolen je pouze tlumený hovor. Celý den trvá adorace v kapli před Nejsvětější svátostí, členové společenství se střídají po hodině, v některých kláš-

terech i v noci. Každý den se slaví mše svatá a růženec.

Práce je různá. V Dolanech vyrábějí ikony, mnozí audiokazety, překládají z francouzštiny, opravují faru a starají se o velkou zahradu. Mají též na starosti farnost, takže tři kněží slouží mše, sestry učí náboženství apod.

Na nejnужnější životní potřeby si vydělávají, ale bez almuženy by nebyli schopni opravovat nesmírně zanedbaný dům apod., jsou tedy závislí na Boží prozřetelnosti.

Život domu je nesmírně liturgický. Každý den i týden je zarámován původními liturgickými obřady, vesměs zpívanými.

Čtvrtek prožívají bratři a sestry v Getsemanech v nočním bdění, pátek je den půstu a úkli-

du domu i duše. V pátek večer vstupují do sabatu radostnou liturgií a slavnostní večerí. V sobotu se pracuje v rozjímání - jde o Bílou sobotu.

Sobotní večer jsme slavili zpívané nešpory vzkříšení - byla to jásavá byzantská liturgie s ikonami, kadidlem, zpěvem v jazycích a v hebrejštině, bohatou večerí s vínem a cukrovým a židovskými

tanci. Neděle byla volná s „běžnou“ mší svatou ve farním kostele, s rozhovory, humorem, vycházkami a pohodou.

Společenství založil bratr Efraim se svojí ženou Jo Croissant a několika (asi pěti) druhy začátkem sedmdesátých let ve Francii. Všichni byli protestanti, charizmatici. Bratr Efraim byl pastorem. (Dnes je trvalým jáhnem v kat. církvi.) Později celé společenství konvertovalo ke katolické církvi a vyvedlo z míry místního biskupa tím, že za ním přišlo s informací, že se cítí být jeho stádem.

Zvolili si jméno Lev z Judy, až nedávno se přejmenovali na Společenství blahoslavenství. Dnes žijí asi v sedmdesáti domech po celém světě. Komunita v Dolanech je stará asi čtyři roky a jejími členy jsou půl napůl Češi a Slováci. Dnes zakládá dceřinný klášter v Liptovském Mikuláši. Představeným Dolanského domu je otec Etienne Richer, pastýřkou vznikajícího kláštera na Slovensku je sestra Veronika Jeruzalémská. Tam zatím žijí čtyři sestry, z toho jedna Češka.

Bratr Efraim o rané historii společenství napsal dvě knihy, které vyšly ve slovenštině pod názvy „Neskoré dažde“ a „Polia sa už zlatia“.

Pro zbožnost Blahoslavenství je typický důraz na izraelské kořeny křesťanství, mariánská úcta (modlili jste se někdy růženec v hebrejštině?), východní zbožnost a důraz na Krista vzkříšeného, očekávání příchodu Krista, charismata, uzdravování. Odevzdanost po vzoru svaté Terezy.

David Petrla